Eduskunnan talousvaliokunta
HE 46/2021 vp

Hallituksen esitys laiksi valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021 - 2028

Suomen Yrittäjät (SY) kiittää valiokuntaa mahdollisuudesta lausua lakiehdotuksesta valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021 - 2028.

Esityksen tavoitteena on yritystoiminnan kehittämiseksi tarkoitetun avustusjärjestelmän selkeyttäminen, tehostaminen ja vaikuttavuuden parantaminen. Avustusjärjestelmä muodostuisi edelleen kahdesta avustusmuodosta, jotka ovat yrityksen kehittämisavustus ja toimintaympäristön kehittämisavustus. Avustuksia myönnettäisiin erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten kasvuun ja kehittämiseen.

On perusteltua, myös jo tällä hetkellä suurten yritysten näkökulmasta, että avustusten pääkohteena on pk-yritykset. Suomessa 99,8 prosenttia yrityksistä on pk-yrityksiä ja monella niistä on kasvupotentiaalia kasvaa merkittäväksi toimijaksi myös rajojemme ulkopuolella. On myös yhteiskunnallisesti toivottavaa, että meillä syntyisi enemmän työnantajayrittäjyyttä.

Yritysten ja toimintaympäristön kehittämisavustuksilla tulee tähdätä uudistumiseen. Uudistuminen ei tarkoita pelkästään uusien yritysten syntymistä, vaan myös olevan yrityskannan kehittymistä. Isossa kuvassa olemassa olevat pk-yritykset ovat itse asiassa merkittävissä roolissa yritysdynamiikkaa tarkasteltaessa.

Suomessa toimialarakenne eroaa merkittävästi maantieteellisesti. On tärkeää, että kaikkien toimialojen yritykset ovat tukijärjestelmän piirissä ja siten SY:n mielestä on perusteltua, että kalatalous, maatalous ka metsätalous (pl. alkutuotanto) on nyt kehittämisavustuksen piirissä. On kuitenkin niin, että tukien myöntämisen kriteerit ja varsinkin käytänteet tulee olla yhteismitalliset eri alueilla. Tämä on olennaista yritysten tasavertaisen kohtelun kannalta.

Tervetullutta on myös se, että lakiehdotuksessa on otettu aikaisempaa paremmin huomioon negatiivisten shokkien johdosta syntyvät tarpeet suunnata avustuksia normaalioloista poikkeavasti. Lakiesityksen perusteluissa aivan oikein huomioidaan nykyisen järjestelmän hallinnollinen kankeus sekä hakijan että hakemusta käsittelevän organisaation näkökulmasta.

Lakiesitys ei varsinaisesti tarjoa suuntaviivoja asian parantamiseen, mutta mahdollistaa hallinnosta taakkaa keventävien mallien kokeilua ja käyttöönottoa. Yrityspalvelusetelit voisi olla yksi toimiva ratkaisu.

Mahdollisuus saada osa myönnetystä tuesta ennakkomaksuna on tervetullut uudistus ja palvelee varsinkin aloittavia yrityksiä, joilla siltarahoituksen tarve on yleensä akuutein ja toisaalta sen hankkimisen mahdollisuudet usein heikoimmat. Se, että toimintaympäristön kehittämisavustusta voidaan myöntää kansallisista varoista pääomasijoitustoimintaan, on tervetullut uudistus.

Yleisesti on syytä pyrkiä pääsemään eroon kovin pienistä avustuksista, sillä niiden vaikuttavuus jää olemattomaksi ja hallinnollisten kustannusten osuus kasvaa avustussummaan suhteutettuna suureksi. Kokonaisuudessaan liikutaan kuitenkin sellaisissa summissa, että vain harvoin kilpailuneutraalisuus ongelman nousevat esille.

Suomen Yrittäjät

Mika Kuismanen

Pääekonomisti